

ΜΗΝΙΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ■ ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΧΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΧΤΗΣ: ΜΗΝΑΣ ΜΑΤΣΑΚΗΣ
ΧΡΟΝΟΣ Α' ΦΥΛΛΟ 3ο ■ ΓΡΑΦΕΙΑ: ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ 17 ΠΕΙΡΑΙΑΣ ■ 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1943

ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΤΗΣ "ΑΡΓΩΣ,,

Με την "Αργώ,, σας για ταξίδια πάλι
μέ προσκαλείτε, ὦ νέοι μου, μακρινά.
ἽΩρες σας ἀγναντεύω ἀπ' τ' ἀκρογιαλί
ἔτοιμους πιά ν' ἀπλώνετε πανιά.

Πῶς μέ χτυπάει τῆς θάλασσας ἡ ἀρμύρα,
πῶς μέ μεθάει ἡ αὔρα ἡ μαγική!
Τῆ χρυσή σας, ἄχ, πῶς ζηλεύω Μοῖρα
καί τὴν πρωτόχυτή σας τὴν ὄρμη!

Κάτι μοῦ λέει νὰ σας ἀκολουθήσω,
Κάτι μοῦ λέει στερνὰ νὰ μείνω ἐδῶ!
Κοιτάζω ἐμπρὸς, ξανακοιτάζω πίσω
καί νοιώθω ἐντὸς μου κάποιο δισταγμὸ.

Μὰ ἐσεῖς καιρὸ δὲ χάνετε σὲ τέτοια
καί ξεκινᾶτε ἐπάνω στὰ νερά
διψᾶ ἡ ψυχὴ σας, νέοι, τὴν περιπέτεια
σὲ ξένες χῶρες, σ' ἄγνωστα νησιά.

Καί σὰν παλιὸς καρσοκύρης, μέσα
ἀπ' τὸν καπνὸ τῆς πίπας μου, γρικῶ
τὰ «ἔγια μόλα σας καί τὰ ἔγια λέσα»
ποῦ σβύνονται σιγὰ μὲς στὸ γιαλὸ....

ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗΣ
Ἐθνικὸν Ἀριστεῖον

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ κ. ΑΓΡΑ

Δημοσιεύουμε ένα μέρος από το γράμμα που μας έστειλε ο έξαιρετικός μας ποιητής κ Τέλλος Άγρας. Τόν ευχαριστούμε θερμά

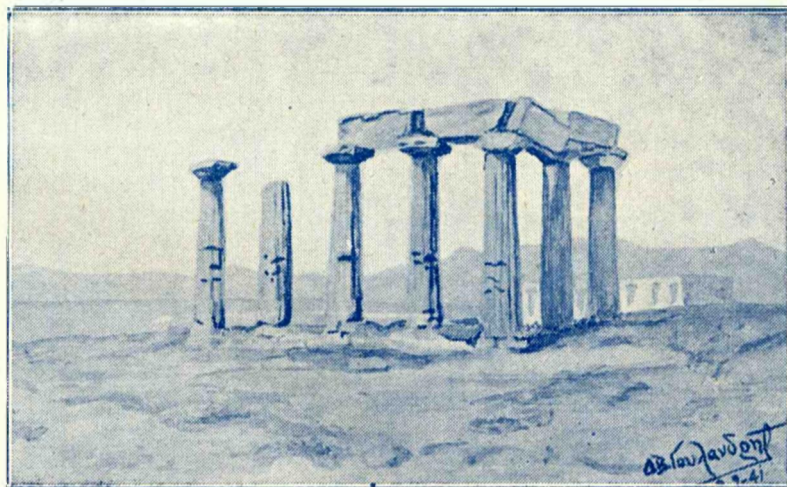
«... Μὲ νοσταλγία, κι' ὄχι χωρὶς ἀρκετὴ πικρία, ξεφυλλίζω τὸ συμπαθητικώτατο περιοδικὸ σας. Θυμῶμαι τὸ «Βωμό», τὸ δικό μας λογοτεχνικὸ περιοδικὸ, ποὺ ἡ συντροφιά μας, σπάζοντας οἱ πρὸς πολλοὶ τὰ σύνορα τοῦ «Διαπλασιακοῦ κόσμου» βγήκαν στὸ «πανελλήνιο» κοινὸ, στὴν αὐστηρὴ κριτικὴ, στὴ Γραμματολογία, στὴν Ἱστορία. Καὶ μεῖς εἴμαστε σχεδὸν ὄσοι καὶ σεις. Καὶ μεῖς τὸ πρωτοτυπώσαμε σχεδὸν μέσα σ' ἐποχὴ πολεμικὴ. Μὰ οἱ καιροὶ εἶναι πολὺ πρὸ δύσκολοι τώρα, καὶ γιὰ

τοῦτο καὶ τὸ περιοδικὸ σας εἶναι ἀκόμη πρὸ συμπαθητικὸ, πρὸ ἐνδοξο. Ὅταν βγάλετε πολλὰ—πολλὰ ἀκόμη φύλλα, αὐτὸ τὸ πρῶτο, ἢ ἀφετηρία, θὰ εἶναι πιά κάτι μικροσκοπικὸ καὶ παιδιάστικο μπροστὰ σ' ἄλλα ποὺ θ' ἄρθουν. Ἀλλὰ θὰ μαρτυρᾷ πάντα γιὰ ἓνα πρᾶμα: Πῶς ὁ ἄνθρωπος δὲ θ' ἀφήσῃ πιά, μὲ κανένα τρόπο τὸν πολιτισμὸ του νὰ πεθάνῃ, κι' ὅτι μὲ τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ κοπάζει μιὰ θύελλα θὰ εἶναι πάντα ἕτοιμος νὰ κινηθῇ γιὰ νὰ τὸν ξαναύρῃ, νὰ τὸν ἐγκαταστήσῃ πάλι καὶ νὰ βαδίσῃ ἐπάνω στὰ χνάρια του.

Φιλικώτατα
Τ. ΑΓΡΑΣ

ΚΟΡΙΝΘΟΣ—ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

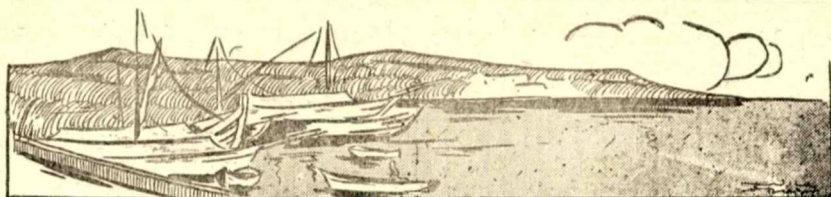
ΑΚΟΥΑΡΕΛΛΑ (Δ. ΓΟΥΛΑΝΔΡΗΣ)

Ἄπ' τὴν ξερὴν ἀνηφοριὰ
στὸν ἥλιο ἀποσταμένος,
τοῦ ἀρχαίου ναοῦ προσκυνητὴς,
πέφτω βαριά στὸ χῶμα.

Κοιμῶμαι κι' ὄνειρεύομαι:
Στὴν Κόρινθο εἶμαι ξένος
στὴν ἀγκαλιά μου εἶν' ἡ Λαΐς
καὶ μὲ φιλεῖ στὸ στόμα.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ.

Ο ΜΠΑΡΜΠ-ΑΝΤΡΙΚΟΣ Ο ΣΚΙΑΘΙΤΗΣ

Στὴν Πλακούρα, ὅπως κατεβαίνει τὸ στενάκι, μόλις στρίψουμε τὴ γωνιά καὶ περάσουμε τὶς ψηλὲς σκάλες ποὺ πᾶνε στὸ λιακωτό, ἡ πρώτη τρύπα εἶναι τοῦ μάρμπι—Ἀντρίκου τοῦ Σκιαθίτη. Μιά κάμαρα ὅλη κι' ὅλη, σκοτεινὴ, ὑγρὴ μ' ἓνα μικρὸ παράθυρο—περνᾶ καὶ δὲν περνᾶ ἓνα κεφάλι—στὴ μιὰ πάντα. Τὸν ἤξερα καλὰ ἐγὼ γιατί κεῖ δὴ πέρα εἶταν τὸ σπίτι μου. Τὸν θυμᾶμαι σὰν τούτη δὴ τὴν ὥρα—Θεὸς σωρέστον—ψηλός, ξερακιανός, μὲ μεγάλα παχειὰ μουστάκια κίτρινα στὰ χεῖλια ἀπ' τὸν καπνὸ, κάτασπρα μαλλιά, μαυρο, ἠλιοκαμένο πρόσωπο πάντα ἀξούριστο μὲ δυὸ μεγάλα βαθουλωτὰ ξεθωριασμένα μάτια. Δὲν εἶτανε ντόπιος, εἶχ' ἔρθει ἀπὸ τὴ Σκιάθο—χρόνια τώρα—γι' αὐτὸ καὶ τὸν φωνάζανε «Σκιαθίτη». Νέος ταξειδεύε με τὸ καῖκι τοῦ πατέρα του, ἦρθε καὶ δῶ, τὸν ξελόγιασε μιὰ προσφυγοπούλα ἀπ' τὸ Συνοικισμό, κι' αὐτὸ εἶταν ὄλο. Τρελλός καὶ παλαβός δὲν ξαναγύρισε πίσω. Ἀπὸ τότε δούλευε πάνω στὸ νησί μας. Πότε στὴν ξηρὰ καὶ πότε—τὶς περισσότερες φορές—στὴ θάλασσα μὲ καϊκία, γιατί τὰ βαπόρια δὲν εἶταν καὶ τόσο τοῦ γούστου του.

Ἐξυπνος καὶ νέος γρήγορα ἔπιασε παραδάκια καὶ νάσου, σκαρώνει ἓνα караβόσκαρο, τὴ «Βαγγελίστρα» ποὺ τὴ ζήλευαν ὄλοι. Μ' αὐτὸ ἄρχισε κι' ἔκανε ταξειδία καὶ λαθρεμπόριο καὶ μέσα σὲ λίγο καιρὸ «βγάζει» τὴ «Βαγγελίστρα» κι' ἄλλο ἓνα ἀκόμη. Δὲ χάνει καιρὸ, βάζει στὰ σκαριά ἓνα πέραμα μεγαλύτερο ἀπ' τ' ἄλλο. Μὰ τί τὰ θές, ὅσο τυχερός εἶ-

τανε στὰ λεφτὰ τόσο ἄτυχος στὶς γυναῖκες. Ξαφνικὰ χάνει τὴ γυναῖκα του—κι' αὐτὸ τοῦ στοίχησε γιατί τὴν ἀγαποῦσε πολὺ—γέρασε γρήγορα, μὰ ρίχτηκε μὲ τὰ μούτρα στὴ δουλειὰ γιὰ νὰ ξεχάση.

Ἐπεσε στὴ θάλασσα κι' ἡ «Ἰσμήνη»—ἔτσι τῶβγαλε τὸ πέραμα, τὸ νομα τῆς γυναίκας του—καὶ πῆγε ὁ ἴδιος καπετάνιος μαζί. Μὰ οἱ δουλειές δὲν πηγαινάν καλά, λές κι' ἀπ' τὸ χαμὸ τῆς γυναίκας του, κατάρρα ἔπεσε πάνω του. Ὅσο ἤθελε νὰ πάη μπροστὰ τόσο καὶ πιὸ πίσω τὸν ἔσυρνε μιὰ στραβὴ τύχη.—«Ὅλα θὰ τὰ δώσω μὰ τὴν «Ἰσμήνη» δὲ τὴν πουλῶ» ἔλεγε. Καὶ δὲν ἄργησε νὰ πουλήσῃ τὴ «Βαγγελίστρα» νὰ πάρῃ ἓνα πιὸ μικρὸ τρεχαντηράκι ποὺ σὲ κάμποσο καιρὸ τὸ πούλησε κι' αὐτὸ.

Γέρασε, ἔγινε ἀγνώριστος. Τὸν ἔμπλεξαν πολλὲς γυναῖκες, σὰν πέθανε ἡ σχωρεμένη, μ' αὐτὸς δὲν ξαναπαντρεύονταν. Στὰ πόρτα τῶριχνε ἔξω, ἀπὸ γλέντι σὲ γλέντι. Οἱ δουλειές ὁμως, κακὰ—ψυχρὰ κι' ἀνάποδα, καταχρεώθηκε, μὰ τὴν «Ἰσμήνη» δὲ τὴν πουλοῦσε. Μιά μέρα—ἄθλια τύχη!—γυρνώντας ἀπὸ πάνω ἀπὸ τῆς Πόλης τὰ μέρη, βρῆκε μιὰ θάλασσα, ἓνα κακὸ, —χάση κόσμου!—ποῦτε εἶχαν ματαδεῖ τὰ μάτια του, μὰ παλέβοντας στήθος μὲ στήθος μὲ τὰ στοιχειὰ τῆς θάλασσας κατάφερε νὰ σώσῃ τὴ ζωὴ του χάνοντας ὁμως τὴν «Ἰσμήνη». Αὐτὸ εἶταν ὄλο. Τὸ χτύπημα τοῦρθε τόσο ἀπότομα, τόσο μεγάλο ποὺ δὲν ξανασηκώθηκε. Κάνα—δυὸ φορές μπαρκάρισε ναύτης μὲ ξένα καϊκία καὶ στὸ τέλος ἀγό-

ρασε μιὰ βάρκα κι' ἄρχισε νά γυρνᾶ δῶθε—κεῖθε στοῦ λιμάνι ψάχνοντας μέ τὸ γυαλί τίς ξέρες καί τίς ἀμμουδιές πότε γιά κᾶνα χταπόδι κι' ἄλλοτε πάλι γιά κανένα ψάρι τοῦ παραγαδιοῦ ἢ τῆς καθετῆς. Γυρνοῦσε ἔπειτα πόρτα—πόρτα νά τὰ πουλήσει κι' ὅτι ἔβγαζε τόπινε. Αὐτὴ εἶταν ἡ κατάντια τοῦ τώρα στὰ γεράματα.

* *

Τότες δὰ θάπρεπε νᾶχα γεννηθῆ ἔγώ γιατί ἔτσι τὸν γνώρισα' ψαρᾶ. Τάλλα τᾶχα ἀκούσει ἀπὸ τὴ μάνα μου κι' ἀπ' ταῦς γειτόνους. Αὐτὸς ποτέ δὲν μιλοῦσε γιά περασμένα. Μικρὸς, τὸν φοβόμουνα, ὄχι μονάχα ἔγώ μὰ κι' ὄλα τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιάς, τὸν θεωρούσαμε θεριὸ γιατί ἔπιανε χταπόδια. Θυμᾶμαι μιὰ φορά γυρίζαμε στὸν Τοῦρλο γιά καβούρια, ἔγώ κι' ὁ Νικολὸς τῆς Κοντομαρούλας, καί κεῖ πού ψάχναμε κρεμασμένοι μέ τὸ κεφάλι σ' ἓνα βράχο, ἄρχισε σιγά—σιγά ν' ἀνεβαίνει ἀπ' τὴ θάλασσα ἓνα μεγάλο πρᾶμα μέ μακριὰ ποδάρια. Εἶταν χταπόδι! Βάλαμε τίς φωνές, μὰ τὸ χταπόδι ὄλο κι' ἔβγαине πῶ ἔξω. Συνήρθαμε λιγάκι γιατί συνήθισε τό μάτι μας κι' ἀποφασίσαμε νά τὸ πιάσουμε. Μὰ ποῖος εἶχε τέτοιο θάρρος; Καθόμασταν καί τό βλέπαμε μέ γουρλωμένα μάτια. Αὐτὸ, λές καί μᾶς «πῆρε πρέφα» τί παληκάρια εἴμαστε κι' ὄλο ἄπλωνε τὰ πλοκάμια τοῦ καί σουρνότανε ἀργά, κοροϊδευτικά.

— Τὶ διάολο πάθατε μωρὲ καί σκώσατε τὸν κόσμον στοῦ ποδάρια. Μᾶς φώναξε μιὰ χοντρή φωνὴ ξωπίσωμας. Εἶταν ὁ Σκιαθίτης. Ἐμεῖς μόλις τὸν εἶδαμε τὰ χάσαμε: «Τώρα, λέμε, θὰ μᾶς βουτήξῃ στὴ θάλασσα». Αὐτὸς κοίταξε κεῖ πού στεκόμασταν. Τὸ χταπόδι λές καί τὸν γνώρισε, ἄρχισε νά σούρνεται στοῦ νερὸ μ' αὐτὸς, τσάφ, βουτάει τὴ χοντρή μαλιαρὴ χεράκλα τοῦ στοῦ νερὸ καί νά, βγάζει τὸ χταπόδι βυτζομένο στοῦ δεξιὸ τοῦ χέρι. Ἐμεῖς τὰ χάσαμε καί μείναμε μ' ἀνοιχτὸ στόμα! Ἄρχισε νά τὸ χτυπᾶ πάνω στὰ βράχια καί νά

μᾶς λείει πῶς νά τὸ πιάνομε καί πῶς νά τὸ χτυπᾶμε. Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα μᾶς φάνηκε καλὸς καί ξεθαρρέψαμε. Ἀπὸ τότες πῆγαίνα, στὴν ἀρχὴ σιγά—σιγά ὄξω ἀπ' τὴν πόρτα καί τὸν κοίταζα κρυφὰ ποῦφτιαχνε τὸ παραγάδι ἢ τὴν καθετὴ κι' ἀργότερα ἔμπαινα μέσα καί τοῦκανα συντροφιά. Ὅποτε πῆγαίνα μέ γέμιζε καβούρια καί μοῦλεγε ναυτικὲς ἱστορίες.

Πρωτὶ—πρωτὶ βρισκότανε στοῦ πόδι—τὸν ἄκουγα μέ τὸ ξερό, χοντρὸ βῆξιμο ποῦκανε σάν ἔβγαине ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ—καί γραμμὴ στὴ θάλασσα. Ἐλυνε τὴ βάρκα καί γύριζε ὄλη τὴ μέρα. Τὸ βράδυ μετὰ τὴν πούληση, στοῦ κρασί καί πότε—πότε πῆγαίνα στοῦ πυροφάνι. Ἐπινε—ἔπινε, μὰ τρέλλες δὲν ἔκανε. Ἦσυχος πάντα. Ὅτι καί νᾶταν, καθημερινή, γιορτὴ ἢ ἴδια ζωῆ...

Μὰ γέρασε μέ τὸν καιρὸ κι' ἡ βάρκα. Κι' ἓνα βράδυ πῆγε καί τὴν ἔσυρε στοῦ Νημποριὸ κάτω ἀπ' τὸν Ἄη Νικόλα' τὴν ἄφησε ἐκεῖ δὰ λεύτερη στὶς θάλασσας τὰ φιλήματα, στ' ἀγέρα τὰ χαϊδέματα, σκελεθρωμένη, ξεθωριασμένη, ἔλειεινῆ...

Κι' ὁ μπάραμπ—Ἄντρίκος μόνος κι' ἔρημος χωρὶς τὴ βάρκα γυρνοῦσε στ' ἀκρογιάλια μέ κᾶνα πεταχτάρη ἢ μέ καμμιά πετονιά κι' ἄλλοτε ξενοδουλέβοντας, νά ξεκονομᾶ τὸ ψωμί τοῦ. Κανένα βραδάκι ξεμάκραινε τὰ βῆματὰ τοῦ κοντὰ στὴν παληόβαρκα, ξάπλωνε στὴν ἀμουδιά νά ξεκουραστῆ καί νά κρατήσῃ συντροφιά στὴ στερνὴ τοῦ φίλη. Τὸ γλυκόπνοο βραδυνὸ ἀεράκι θαρρεῖς πῶς τοῦ φερνε παθητικὲς ἀνάμνησες. Κι' ἐρωτεύονταν τὰ μικρὰ κύματὰκια ποῦ μάκραιναι κατὰ τὸ πέλαο. Ἡ ψυχὴ τοῦ ταξείδευε μαζὶ τοὺς. Ποῦ γαίνα; Ὅπου τὸν τραβοῦσαν οἱ ἀνάμνησες, ὅπου τὸν ἔφερνε ἡ νοσταλγία. Κυνηγοῦσε νά βρῆ ν' ἀναθυμηθῆ κάτι ποῦ ἔσβυσε. Κι' ἀναθυμιέται... ἔρμα νιάτα. Ἀπὸ μικρὸ παιδάκι στὴ θάλασσα. Μοῦτσος στὴν ἀρχὴ, κατόπι καπετάνιος μέ τοῦ πατέρα τοῦ τὰ καΐκια. Ἐπειτα τὴν ξε-

λογιάστρα την Ίσμήνη στην Άντρο, τή γυναίκα του.

Παντρεμένος πιά δέν ξαναγύρισε στη Σκιάθο. Δούλεψε σ' Άντριώτικα καΐκια κι' όταν ή τύχη τάφερε βολικά σκαρώνει τ' απόκτημα του μόχθου του τή «Βαγγελίστρα». Στόν άγιασμό δλο τό νησί γλέντησε και σ' όλα πρώτη τό καμάρι ή γυναίκα του. Έπειτα ταξειδία μακρυνά άπ' έδω μέχρι την Όντέσσα, ξένα λιμάνια, άνοιχτές φουρτουνιασμένες θάλασσές, έφήμερα γλέντια. Ύστερα τό δεύτερο σκάρωμα και κει πάνω ό θάνατος τής γυναίκας του. Έπειτα, έπειτα....

Και σηκωνόταν από χάμω, πετοΰσε στόν ψευτόκοσμο μιá βρисиά και τραβούσε στην ταβέρνα. Έκει έπινε—έπινε ώσπου νά ξεχάση...

Σιγά—σιγά τό κορμί βάραινε άπ' τά γερατιά κι' ό μπάρμπ'—Άντρίκος πού και πού πήγαινε στο φάρεμα. Όταν κρατιώταν λιγάκι στα πόδια έκανε και χαμαλίκια άπ' τά ποστάλια τής γραμμής, μα τώρα ούτε τό καλαθάκι με τά χρειαζούμενα για τό

φάρεμα δέν μπορούσε νά σηκώση..

Ένα πρωί δέν άκουσα τό χοντρό, ξερό βήξιμο έπειτα κι' άλλο κι' άλλο κι' από τότε ούτε ξανακούστηκε. Πέθανε. Κι' άπ' όλους έγώ μόνο τον έκλαψα γιατί τον είχα μάθει με τά καβούρια πού μοΰδινε και τις ιστορίες πού μοΰλεγε. Για την κηδεία του δέ βρέθηκε «πεντάρα» πουθενά στη φτωχοκάμαρα, μόνο ξεκάρφωσαν τά τελευταία ξύλα άπ' την παληόβαρκα του, τά κάρφωσαν πρόχειρα κι' έφτιάξανε την κάσα του. Άπ' τούς σκαρμούς φτιάξαν ένα σταυρό και τον χώσαν στο μνημούρι του...

Τώρα όποτε θυμάμαι τό τέλος του μπάρμπ'—Άντρίκου του Σκιαθίτη μοΰρχονται στα χείλη οι όμορφοι του—τοι στίχοι του Περγιαλίτη :

... Και τώρα νεκροκρέββατο στο μνήμα μέσα ή βαρκοϋλα άγνώριστη έτσι εθάφτη νά ταξιδεύη αιώνια, δίχως κύμα στο άτέλειωτο ταξίδι με τό ναύτη...

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗΣ

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΟ

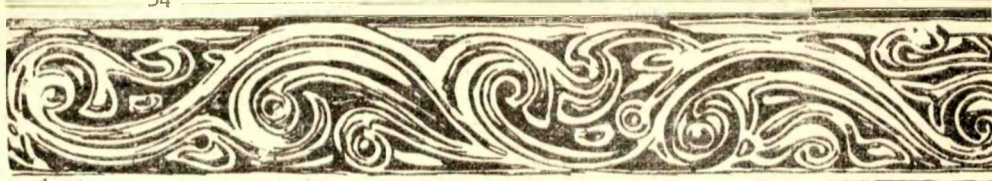
Δίπλωσαν τά γνέφια μέσα σέ σκιές
δίπλωσαν τή γλύκα μιās ήμέρας.
Πέρασαν στών δέντρων—ΐσκιοι—τις μορφές,
ρίγησαν στα φύλλα σαν άχνός άγέρας.

Κράξαν στο σκοτάδι, κράξαν τριγυρνά,
πέταξαν τών όρνιων οι μετέωροι δρόμοι.
Μιά στερνή άνταύγια σβύνει μακρυνά
σβύνει και ξωπίσω μάκρυναν οι τρόμοι.

Πέρ' άπ' τό λιμάνι σφύριξαν βαρειά
κι' έφτασαν και μπήκαν τά γοργά καΐκια.
Άνεμος λυγίζει χάμω τά κλαριά,
άνεμος σαλεύει μέσ' από τά ρείκια.

Μόνο στα σπιτάκια φαίνει' ή χαρά
πού γλυκά σκορπιέται μες στους κρύους τοίχους.
Έ γαλήνη άπλώνει τά ναρκά φτερά.
Έ φωτιά μιλάει στους σπιθάτους ήχους.

Γ. ΠΑΝΑΓΟΥΛΑΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΟ ΣΠΑΣΙΜΟ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ

Μέρος Β'.

“Όταν είναι νύχτα, μιὰ γλυκειὰ νύχτα τοῦ Αὐγούστου χωρὶς φεγγάρι, καὶ περπατᾶς μέσα σ' ἕνα δάσος ἀπὸ ἐληές, ἀνατριχιάζεις. Ἡ καρδιά σου σφίγγεται ἀπὸ δέος, γιατί οἱ ἐληές, ὅταν ἀνασαίνουν βαθειὰ χύνουν μέσ' στοῦ μυστήριου τοῦ σκοταδιοῦ, σιγαλιά. Καὶ χωρὶς ἄλλο, ἐπειδὴ τὰ δέντρα αὐτὰ κρύβουν μέσα τους μιὰν ἡμερὴ ψυχὴ, μιὰ ψυχὴ γιομάτη ταπεινοσύνη καὶ συγκατάβαση —ναί, γι' αὐτὸ θὰ ἦλθε στή ρίζα τους κάποιον βράδι, γιὰ νὰ προσευχηθῆ καὶ γιὰ νὰ κλάψῃ ἕνας μελλοθάνατος Θεός...

Δυὸ νέοι ἄνθρωποι περπατοῦσαν σιωπηλοὶ κάτω ἀπ' τὰ δέντρα καὶ τραβοῦσαν κατὰ τὴν πόλη. Καὶ γύρω τους ἦταν ἐρημιὰ. Κάποτε ὁ ἕνας γύρισε τὸ κεφάλι καὶ ρώτησε ἀπλᾶ:

— Τί σκέφτεσαι;

Ὁ ἄλλος ξακολούθησε νὰ προχωρῆ καὶ εἶπε:

— Θᾶπρεπε νὰ ταξιδέψῃ κανεὶς πολὺ μακριὰ;

— Τί λές, παραξενεύτηκε ὁ πρῶτος.

Τότε ὁ φίλος του σταμάτησε καὶ τὸν κύτταξε βαθειὰ μέσ' στὰ μάτια:

— Θᾶπρεπε, λέω, νὰ ταξιδέψῃ κανεὶς πολὺ μακριὰ, γιὰ νὰ βγῆ ἀπ' τὰ σύνορα μιᾶς ζωῆς;

“Ἐγινε σιωπὴ. Δὲν ἀκούγονταν τίποτα, παρὰ μοναχὰ κάποιοι γρύλλοι, ποὺ ροκάνιζαν ἀδιάφορα τρίλιες. Καὶ βέβαια ἂν ὕψωνες λίγο τὸ βλέμμα θ' ἀβλεπες μέσ' ἀπ' τὰ κλαδιὰ τῶν ἐληῶν χιλιάδες ἀστέρια. — Μὰ οἱ δυὸ νέοι ἄνθρωποι δὲν ὕψωσαν τὰ μάτια παρὰ μέναν αὐτοῦ, ἀβέβαιοι μέσ'

στοὺς κορμούς τῶν ἐληῶν, σκεφτικοί.

— “Ἀχ, Ναί! Νὰ βγῆς ἀπ' τὰ σύνορα μιᾶς ζωῆς!

Κι' ὕστερα πήραν πάλι τὸ δρόμο κατὰ τὴν πόλη...

Νὰ ταξιδέψῃ κανεὶς στὴν Ἀθήνα, κι' ἀπὸ κεῖ νὰ τραβήξῃ στὸν θεῖό του στὴ Χάβρη, κι' ἀπὸ κεῖ κάπου ἄλλοῦ μῆτε ξέρει κᾶν ποῦ. Καὶ μέσ' στῶν νέων ἐντυπώσεων τὴν ἀδιάκοπη ἐναλλαγὴ νὰ διαλύσῃ τὴ μορφή μιᾶς ζωῆς. Μιᾶς ζωῆς κανονισμένης ἔτσι, ταχτοποιημένης ἔτσι, τόσο ἀνόητα βέβαιης μέσ' στὴν πειθαρχία τῶν ἀλλαγῶν τῆς! “Ἀ! οἱ ἄνθρωποι, ποῦ βάζουν ἀτράνταχτες ἀρχές στὴ ζωὴ τους, ποῦ κάνουν χιλίους συμβιβασμούς μὲ τὸν ἑαυτὸ τους καὶ μὲ τοὺς ἄλλους, γιὰ νὰ συγκρατήσουν τὰ στοιχεῖα τῆς δικιᾶς τους ἀτομικότητας, ποῦ ζητᾶν νὰ σκορπίσουν. Αὐτοί, ποῦ μῆτε κᾶν ὑποψιάζονται, πῶς τῆς ζωῆς ἡ οὐσία εἶναι ρευστὴ.

Ν' ἀποχαιρετήσης, λοιπὸν, τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, χωρὶς νὰ τοὺς κοροϊδέψῃς καὶ νὰ φύγῃς. Καὶ μὴν ψάχνεις, καλέ μου φίλε, γιὰ νὰ βρῆς εὐτυχία. Θὰ αἰστανθῆς μιὰν ἐξαισία χάρα τότε, τότε ποῦ θὰ διαλύσῃς τὸν ἑαυτὸ σου μέσ' στὴ φύχτα τῆς ἀνθρωπότητας.

Κάθονταν, λοιπὸν, κι' ἐμπιστεύονταν ὅλα αὐτὰ καὶ δὲ φαίνονταν μέσ' στοῦ σκοταδιοῦ μῆτε τὰ μάτια του, μῆτε τοῦ προσώπου του ἢ ἔκφραση, μόνο ἔτρεμε λίγο ἢ φωνὴ του. Τὰ ἐκμυστηρεύονταν ὅλα αὐτὰ, ἕνας νέος ἄνθρωπος σ' ἕνα φίλο, καὶ φαντάζονταν ἴσως τὸν ἐκτροχιασμό τοῦ ἑαυτοῦ του ἔξω ἀπ' τὴ γραμμὴ τῆς κα-

νονισμένης πορείας τῶν ὄντων.

— Τὸ λές σαστᾶ; εἶπε ὁ Γιώργος, θὰ φύγης γιὰ τὴν Ἀθήνα;

— Ναι! σὲ τρεῖς μέρες ἔχει βαπόρι.

— Φεύγεις, λοιπόν, σὲ τρεῖς μέρες; Σπύρο, σὲ τρεῖς μέρες;

"Ἀρχισαν νὰ περνοῦν μέσ' στὴ νύχτα, μπρὸς ἀπ' τοὺς δυὸ φίλους, ποὺ στέκονταν, εἴκοσι χρόνια, μικρὰ παιδάκια καχεκτικά, κρατώντας τίς παλάμες μπρὸς ἀπ' τὰ μάτια, σὰν νὰ φοβόταν κάποιο ἀόρατο, πολὺ δυνατὸ φῶς.

Ὁ Γιώργος εἶπε:

— Σπύρο, λυπᾶσαι, πού θὰ ἐγκαταλείψης τὸ νησί;

— Λυπᾶμαι μονάχα, πού θὰ χωριστοῦμε. Μᾶς σύνδεσε τόσο πολὺ τὸ παρελθόν!

Λίγες στιγμὲς ἔγινε σιωπὴ.

— Αὐτὸ ναι! θὰ θυμᾶσαι τὸ παρελθόν ἐκεῖ κάτω στὴν Ἀθήνα;

— "Α! θὰ προσπαθῶ νὰ ξεχάσω στὴν Ἀθήνα, εἶπε. "Ἐνοιῶσε πάνω του τὴ ματιὰ τοῦ φίλου. Γύρισε καὶ κυττάχτηκαν βουβά.

— Σπύρο, γιατί ζητᾶς νὰ ξεφύγης τὴν παλιὰ μας ζωὴ;

Καὶ τότε ὁ Περάνης ἐξέσπασε μὲ χειρονομίες ἐκφραστικές.

— Ἡ παλιὰ μας ζωὴ δὲν ἦταν τίποτα. Τὸ σκέφτηκες αὐτὸ; ἐσὺ δὲ νοιώθης τὴ λαχτάρα νὰ γευτῆς τὴ χαρὰ τῆς πραγματικότητος σὰν ἄνθρωπος, τὴν εὐτυχία ὀλόκληρη τοῦ κόσμου; Καὶ σταμάτησε μ' εὐχαρίστηση σὰ νᾶχε πεῖ τὴ σκέψη του. "Ὡ ναι! Νὰ γευτῆς τὴν οὐσία τῆς πραγματικότητος σὰν ἄνθρωπος, τὴν εὐτυχία ὀλόκληρου τοῦ κόσμου....

Εἶχαν φτάσει πιά μέσ' στὴν πόλη. Καὶ χωρίστηκαν.

— Αὔριο τὸ βραδάκι θὰ σὲ περιμένω στὸ σπίτι, εἶπε ὁ Σπύρος. Ναι! εἶχαν ἀκόμη τόσα πολλὰ νὰ ποῦν καὶ νὰ θυμηθοῦν!

Κι' ὕστερα ὁ Γιώργος θὰ πῆγε στὸ σπίτι του. Μὰ Σπύρος Περάνης τράβηξε ἴσα. Μὲ ἀναμένο τσιγάρο στὸ στόμα προχωροῦσε μονάχος μέσα

στὸ δρόμο. Στὸ βάθος οἱ ὀρίζοντες εἶχαν διαλυθῆ μέσ' στὴ Νύχτα. Καὶ μοναχὰ οἱ δυὸ σοβαρὲς παρατάξεις τῶν δέντρων προεκτείνονταν πέρα, συγκλίναν προοπτικὰ καὶ χάνονταν στὴν ἀπόσταση. Κι' ἓνας ἄνθρωπος σιωπηλὸς προχωροῦσε. Κι' ἦταν ἔτσι, ὡ νόμιζες, πὼς ἓνας ἄνθρωπος νέος εἶχε ἀρχινήσει μιὰν ἀτέρμονη πορεία πάνω στὴ σφαῖρα τῆς γῆς. Οἱ μέρες θὰ φεῦγαν, θὰ φεῦγαν τὰ χρόνια κι' ἡ ζωὴ του θὰ ἦταν μι' ἀσταμάτητη κίνηση. Ποτὲ δὲ θὰ προφταῖναν οἱ στιγμὲς τῆς ζωῆς του νὰ παίρναν μιὰ στέρεη μορφή, νὰ ξεκουράζονταν νωθρὲς μέσ' στὸ χρόνο. Καὶ μοναχὰ, σὰν θὰ περνοῦσε ἀπὸ τ' ἄγρια τὰ δάση, θὰ στεκόταν αὐτοῦ — ἓνας ἐξαίσιος πρωτόγονος ἄνθρωπος μέσα στὴ Φύση—γιὰ ν' ἀπολαύσῃ τὴν ἡδονὴ τῆς Σιωπῆς. Κι' οἱ μέρες θὰ φεῦγαν, θὰ φεῦγαν τὰ χρόνια καὶ θὰ περιπλανιόταν αὐτὸς ἔξω ἀπ' τὴ γραμμὴ τῆς κανονισμένης πορείας τῶν ὄντων. Κι' ὅταν κάποτε θᾶφτανε στὴν ἄκρια τῆς γῆς, στὸ ἀκρωτήριο Ἴσως τῆς Καλῆς Ἐλπίδας, θὰ ἐξέσκιζε κεῖ τὰ παλιὰ διαβατήρια, γιατί δὲ θὰ ὠφελοῦσαν στὸ καινούργιο ταξεῖδι. Κι' ἀπ' τὴν κορφή τοῦ πιὸ πανύψηλου βράχου, θὰ τίναζε τὸ κορμί στὸ κενό, στὸν ἀτέλειωτο μαῦρο ὠκεανό, μέσ' στὸ χάος τοῦ Ἀπειροῦ.

"Ὅταν γύρισε σπίτι ἦταν ἀργά. Ἀπ' τὸν διάδρομο ἄκουσε μέσα τὴν οἰκογένεια νὰ τρώη. Μπήκε στὴν τραπεζαρία μὲ τὸ κεφάλι ψηλά.

— Καλησπέρα, εἶπε.

— Καλησπέρα, μουρμούρισε δειλά ἡ μητέρα. Ἡ ἀδελφὴ του ἦταν σατισμένη κι' ἀμίλητη. Ὁ γέρο Περάνης ἦταν σοβαρὸς. Σχεδὸν τραχὺς. Δυὸ ρυτίδες βαθειῆς σχηματίζονταν στὸ μεσόφρυδο.

— Εἶπα κι' ἄλλοτε, πὼς ἐννοῶ τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ νὰ βρίσκωνται ὅλοι στὸ τραπέζι.

Ὁ Σπύρος ἔκανε δυὸ ἀδιάφορα βήματα μπρὸς.

— Δὲν καταλαβαίνω σὲ τί θὰ χρησίμευε αὐτὸ, εἶπε.

“Ολοι γύρισαν τὰ μάτια τους πάνω του. Πρώτη φορά μιλούσε έτσι στον πατέρα.

“Ο γέρο Περάνης έμεινε αυτού με τὸ πηροῦνι μετέωρο στὸ χέρι.

— Σιωπή, φώναξε.

— Γιατί, πατέρα, δὲν μπορῶ ν' ἀργήσω, λοιπὸν, οὔτε δέκα λεφτά;

— Μήτε δυὸ λεφτά, τόνισε ὁ γέρος. Κι' οἱ ἀντιρήσεις νὰ πάσουν.

— Ναι, τὸ ξέρω καλά, πὼς οἱ ἀντιρήσεις δὲ λογαριάζονται ἐδῶ, μουρμούρισε μέσα στά δόντια του ὁ Σπύρος.

— Τί λές; ρώτησε δυνατὰ ὁ Πατέρας.

“Ο νέος ὕψωσε τὴ φωνή.

— Εἶπα, πὼς εἶναι σά φυλακὴ μέσα σὲ τοῦτο τὸ σπίτι.

“Ο γέρος πετάχτηκε ἀπάνω—εἶχε γίνει θεριό.

— “Εξω, ἔξω ἀπὸ δῶ, ἀντάρτη, ξεφώνισε.

“Ἡ ἀδελφὴ του εἶχε σκύψει τὸ ξανθὸ της κεφάλι πάνω ἀπ' τὸ πιάτο, χωρὶς νὰ τολμᾷ μήτε λέξη νὰ πῆ. Κι'

ἡ μητέρα γύριζε ἀπ' τὸν πατέρα στὸ γυιὸ τὰ μάτια γιομᾶτα ἀπορία καὶ φόβο. “Ο Σπύρος ἔμεινε αὐτοῦ. Μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ, με σφιγμένα τὰ χεῖλια, κύτταζε κατάματα τὸν πατέρα του.

— “Εξω ἀπὸ δῶ, ξαναμούγκρισε ὁ γέρος καὶ προχώρησε ἀπάνω του.

“Ἡ μητέρα μπήκε στὴ μέση. Τὰ χεῖλια της τρέμαν.

— Φύγε, φύγε Σπύρο, παρακάλεσε φοβισμένα.

— Θὰ φύγω, μὰ θὰ φύγω γι' ἄλλοῦ, εἶπε κείνος. Εἶναι τώρα δυὸ χρόνια, πού διαβάζω γιὰ Νομικά κι' ἀκόμα δὲ με στείλατε στὴν Ἀθήνα. Θέλω κι' ἐγὼ νά...

Τὸ χαστοῦκι ἔπυσε βαρὺ πάνω στὸ πρόσωπο· ἔνοιωσε τὸ αἷμα ν' ἀνεβαίνει πυρὸ στὸ κεφάλι του. “Ἡ καρδιά του χτυποῦσε νὰ σπάση. “Αρπαξε τὸ χεροῦλι τῆς πόρτας, ἔκανε δυὸ βήματα πίσω, καὶ τράβηξε δυνατὰ. Τὸ δωμάτιο τραντάχτηκε.

— Στὸ διάολο, βλαστήμησε ὁ γέρο Περάνης.

Στ. Κ.

(Στὸ ἐρχόμενο τὸ τέλος)

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗ

Δὲ σχίστηκε γιὰ σὲ τὸ τέμπλο τοῦ Ναοῦ, κι' ἡ γῆ σάν ξεψυχοῦσες δὲ σκοτείνιασε, ἐπέθανες με τὴν κατάρα ἑνὸς λαοῦ π' ἄλλοίμονο! μπρὸς στὴν ἀλήθεια ἀφήνιασε...

“Αρρώστεια τῆς ψυχῆς βαρειά, τὸ σῶμα! τὸ τέλειο, τὸ ὕψηλό τὸ βεβηλώνει, καὶ τὸ ποτήρι φέρνοντας στὸ στόμα εἶπες: ὁ θάνατος λυτρώνει.

«Τὸν ἀγαπᾷ ὁ θεὸς πεθνήσκει νέος», τὴ χάρη αὐτὴ σ' ἀρνήθηκεν ἡ μοῖρα μὰ τώρα χτύπησες γενναῖος μιᾶς ἄσβυστης ζωῆς τὴ θύρα...

Νὰ μὴ ξεχάσης, Κρίτωνε, τὸ τάμα πὸ μ' ἔγειανε ὁ θεὸς· τὸν Πετεινό! ὁμορφὸ δειλινό! οὐράνιο θάμα! τὸ πιὸ μὲς' στὴ ζωὴ μου ἐρατεινό!

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΣΙΝΟΣ

ΠΛΗΧΝΙΔΙΣΜΑ

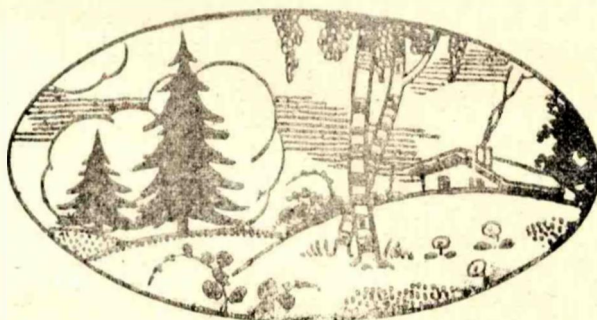
Στο δασοτόπι με τα κυκλάμινα
 ποιός ξέρει τάχα πόσο δε θάμεινα
 δίχως συντρόφισμα στο θαυμασμό-μου
 για ό,τι ωραίο κι' αλαργινό.
 Αγύρτης άχαρος κι' αγρυπνητής
 της προσδοκίας του άφταστου δρόμου.

Μα ήρθες εσύ,
 —'Ωρα χρυσή
 και της ζωής-μου στιγμή γιγάντισα
 που σε συνάντησα—
 'Ηρθες ολόφωτη κι' όμοια με γέλιο
 δροσοσταλίδας στην ξανθήν άνοιξη,
 και με κατάνυξη
 σ' αχνοθωρούσα σαν άστρο τέλειο.

Ως κι' η ψυχή-σου είταν τραγούδι
 κι' είταν η σκέψη-σου άσπρο λουλούδι
 κάποιου παράξενου κι' άγνωρου τόπου,
 όπου
 τραβούσαν λέφτερα τα ονειράτά-μου.
 'Ηρθες κοντά-μου.
 Δεν το ξεχνώ.
 Σ' εβγνωνομώ.

Και την αγάπη-μου πλέρια στην πρόσφερα
 για το ταξίδι-μας σε μιά στρατόσφαιρα
 που θάναι ατέλειωτο το καλοκαίρι.
 Δός'-μου το χέρι.

ΝΤ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ :

ΧΙΟΝΙΣΜΕΝΗ ΝΥΧΤΑ

Χιονισμένη ή πεδιάδα, νεκρωμένη σιωπηλή...
Τίποτα δέν άγροικιέται. Η ζωή λές πώς έχάθη...
Κάποτε όμως άντηχαθνε μές στη νύχτα τή θολή
τά γαυγίσματα τών σκύλων, πέρ' άπ' τών θασών τά βάθη.

Σώπασαν πιά τά τραγούδια! τά χορτάρια έχουν ταφεί
σκεπασμένα άπό τό χιόνι. Όλα γύρω όψη αλλάζουν.
Τά όλοπράσινα τά δέντρα άλλαξαν κι' αυτά μορφή
καί γυμνά, σωστά κουφάρια, με φαντάσματα πώς μοιάζουν!

Τό φεγγάρι τό γιομάτο άρμενίζει ώχρο και πάει
καί σοϋ φαίνεται πώς τρέμει και πώς πάει κι' αυτό νά σβύσει.
Με τό σκυθρωπό του βλέμμα κάτω, πρός τή γή κοιτάει
κι' άντικρύζοντάς την έρμη, λές πώς βιάζεται νά δύσει!....

"Α! για τά μικρά πουλάκια, τί τρομαχτική νυχτιά!
είναι παγερός ό άγέρας τήν άνατριχίλα σπέρνει.
Μιά φωλίτσα γι' άσουλό τους, τά φτωχά δέν έχουν πιά
δέν μπορούν νά ζεσταθοϋνε. Μά κι' ό όπνος δέν τά πέρνει!

Μέσ' στα όλόγυμνα τά δέντρα, πού ό πάγος τάσημώνει
έκειδά, στέκουν και τρέμουν, τά φτωχά! δίχως προστάτη!
Καί μ' άνήσυχο τό βλέμμα... άντικρύζουνε τό χιόνι
καρτερώνοντας τήν ήμέρα με καρδιά πόνο γεμάτη!

(Μετάφραση)

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΟΣΧΟΣ

ΧΙΝΟΠΟΡΙΑΤΙΚΟ ΠΡΩΪΝΟ

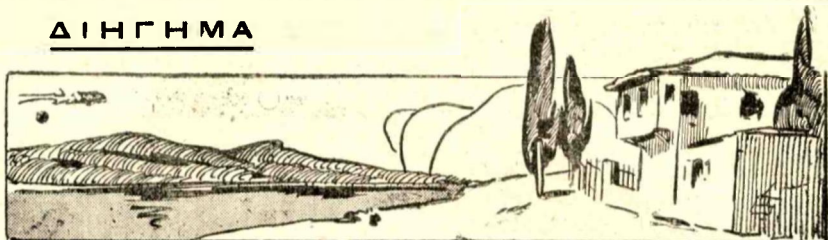
Κάποιο μυστήριο κρύβουν τά οϋράνια
μέσ' στο θολόπεπλο πού τά σκεπάζει,
σά θόλους έκκλησιάς πού καιν' λιβάνια
καί μύρων συγνεφιά τά σκοτεινιάζει.

Τά δέντρα φυλλορίχνουν βαρυσμένα
κι' άνοιξης κρυφαγάπες πιά δε λένε,
σά γρηές ποϋχαν τά νειάτα κολασμένα
καί πών' στην έκκλησιά πουρνό και κλαίνε.

Τ' άγέρι μουρμουρίζει εύχή μεγάλη,
άτέλειωτη, πού δε γροικας μιá λέξη
σά τόν παπα πού κοιμισμένα ψάλλει
στην έκκλησιά τόν έρθρο πριν νά φέξη...

ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΡΠΟΥΖΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ν Ο Σ Τ Ο Σ

Δυὸ χρόνια, πάνω—κάτου, πέρασαν ἀπὸ τότες ποὺ ὁ Γιαννιὸς παράτησε τὴ φαμελιά του καὶ μπαρκάρισε μὲ τὴν «Πριμαβέρα» τοῦ Μπίσιλα, μοῦτσος γιὰ τὶς ἀνοιχτὲς θάλασσες.

Δὲ στέριωσε ὅμως μὲ τὰ καράβια τὸ διαβολόπαιδο—ἦταν μόλις δεκαοχτώ χρονῶ — γιὰτί ἔτσι ποὺ τόλεγε κι' ὁ ἴδιος, δὲν τοῦ καλοκάθιζε στὸ στομάχι ἢ μπαμπέσα ἢ θάλασσα μὲ τ' ἄτσαλα χωρατὰ της. Καὶ βρέθηκε χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ ξέμπαρκος βολταζάροντας ἄσκοπα κάτου ἀπὸ τὰ ντόκ κάποιου μεγάλου πόρτου τῆς Ἀμερικής.

Ἐξυπνόπαιδο ὁ Γιαννιὸς, μὲ μπόλοκο Ρωμέϊκο αἷμα μέσα του, δὲ χολόσκασε γιὰ τὴ δύσκολη θέση ποὺ βρέθηκε. Στὴν ἀρχὴ μὲ κάτι μικροδουλειῆς τοῦ ποδαριοῦ τὰ βόλεβε καλούτσικα, ἔπειτα καταπιάστηκε μὲ ναυτικὲς δουλιές, καὶ τώρα—οὔτε λίγο οὔτε πολὺ, εἶναι ἰδιοχτήτης ναυτικοῦ γραφείου σ' ἓνα ἀπὸ τὰ πολυσύχναστα λιμάνια τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Μεγάλο πρᾶμα βλέπεις γιὰ τὸ Γιαννιὸ, τὸ συνηθισμένο στή χαμάλικη ζωὴ τοῦ νησιοῦ ἢ καινούργια θέση, τοῦ φούσκωσε τὰ μυαλά καὶ μὲ τὸν καιρὸ ξέχασε τὸ σπιτικό του κι' ὅτι ἄλλο ἄφησε κάτου στὴν πατρίδα ἀφοῦ προτιήτερα ἔκοψε κάθε νῆμα ποὺ θὰ μπορούσε νὰ τοῦ θυμίσῃ τὴν παλῆα ζωὴ. Καλὰ κι' εὐλογημένα πῆγαιναν τὰ πράματα γιὰ τὸ Γιαννιὸ κάμποσο καιρὸ τώρα στὴν καινούργια πατρίδα. Τὶ τὰ θὲς ὅμως; ἢ εὐτυχία εἶναι μιὰ ἄστατη γυναῖκα καὶ δὲν μπορούσε νὰ πῆγαινε κορδόνι στὸ Γιαννιὸ. Ὁχι πὼς καταστρά-

φηκε, θεὸς φυλάξει, ἢ δουλειὰ τοῦ Γιαννιοῦ ἄγια κι' εὐλογημένα πῆγαινε, μὰ κάτι πολὺ σοβαρὸ τονὲ βασάνιζε τώρα τελευταῖα καὶ δὲν τὸν ἄφινε ἤσυχο οὔτε σ' αὐτὸ του τό γιατάκι. Τὶ ἔπαθες μωρὲ Γιαννιὸ καὶ κάνας τώρα τελευταῖα σὰ λωλὸς; τονὲ ρωτοῦσε ὁ Δημητρὸς ὁ συμπατριώτης του.

Τὶ ἔπαθε;... Τίποτα δὲν ἔπαθε ὁ Γιαννιὸς. Νά! ἓνα παληόπραμα, δυὸ τρεῖς σβῶλοι χῶμα ἀπὸ τὸ νησί του σφιχτοδεμένοι μέσα σ' ἓνα μαντήλι βρέθηκαν προχτὲς στὸν παληὸ του σάκκο. Σπουδαῖο πρᾶμα θὰ τοῦλεγε ὁ Δημητρὸς καὶ δὲ θὰ τὸν ἄφηνε ἤσυχο ἀπὸ τὰ κοροϊδέματα. Τὸν ἤξερε δὰ πόσο πειραχτήρι ἦτο, γι' αὐτὸ δὲν τοῦπε τίποτα ἀπ' ὅσα τοῦ βασάνιζαν τὰ σωθικά, κι' ἀρκέστηκε μονάχα νὰ κοιτάζῃ χαζὰ τὴ γωνιά τοῦ γραφείου του.

Ἡ κυρά—Φώτενα, ἢ μάνα του, αὐτὴ τοῦ τῶλιξε τὸ χῶμα ἀπὸ τὴν αὐλὴ τους καὶ τοῦ τὸδωσε μὲ δάκρυα στὰ τσαλακωμένα της μάγουλα τὴν ὥρα ποὺ τονὲ ξεπροβόδιζε γιὰ τὴ ξενητεία. «Πάρτο τοῦπε γιὰ νὰ θυμάσαι τὸ σπιτικό σου». Ἄκους ἐκεῖ νὰ τοῦ μορφοτυλίξῃ λίγο παληόχωμα γιὰ νὰ τοὺς θυμᾶται; Σκέφτηκε ὁ Γιαννιὸς νὰ τὸ πετάξῃ στὴ θάλασσα, μὰ σὰ μπαρκάρισε τὸ ξέχασε. Καὶ τώρα ψαχουλεύοντας τὸν παληὸ του σάκκο τὸ βρῆκε. Μιὰ τρεμοῦλα πέρασε ὄλο του τὸ κορμί, καὶ καθὼς τὸ πασπάτευε, μὲ μιὰ τώρα ξεχωριστὴ λαχτάρα, νόμιζε πὼς ἄκουγε τὴ βραχνιασμένη φωνὴ τῆς μάνας του νὰ τοῦ λέῃ: «Πάρτο γιὰ νὰ θυμᾶσαι τὸ

σπιτικό σου». Κι' ἀληθινὰ μόλις τὸ περνε στὰ χέρια του νόμιζε πὼς ἔβλεπε τὸ νησί του νὰ φαίνεται σὰν κάτασπρη νύφη μέσα ἀπὸ τὴν πρωϊνὴ μούχλα. Ἐπειτα μὲ τὰ φτερά τῆς φαντασίας τριγύριζε κάθε γωνιά τοῦ πέτρινου σπιτιοῦ τους ὅπου γιὰ πρώτη φορά θαμπώθηκε—ἀνήξερο παιδί—κοιτώντας τὸν ἥλιο. Ἀκόμη νόμιζε πὼς ἄκουε τὴ μάνα του νὰ τὸν ἀρμηνεύη καθὼς γύριζε τὴν ὥρα τοῦ ἑσπερινοῦ ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο. Κι' ὄλ' αὐτὰ περνοῦσαν ἀπὸ τὸ μυαλὸ

τοῦ Γιαννιοῦ σὰ μιὰ νοσταλγικὴ εἰκόνα... Πόσο πιὸ ὁμορφὸ ἦταν τὸ νησί μὲ τὶς ἀπλὲς ὁμορφιές του ἀπὸ τὴ ψεύτρα ξενητιά μὲ τὰ λεφτὰ τῆς.

Τὶ ἔχεις μωρὲ Γιαννιὸ καὶ χολοσκᾶς ὅλη τὴν ὥρα; Τὸν ξαναρώτησε ὁ Δημητρὸς κόβοντάς του ἔτσι τὸ μαγικὸ ὄραμα τοῦ νησιοῦ.

Τίποτα, εἶπε ὁ Γιαννιὸς καὶ πετάχτηκε ἔξω γιὰ νὰ βρῆ ὅσο μποροῦσε πιὸ γρήγορα καράβι γιὰ τὴν πατρίδα...

ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΔΑΛΙΝΟΣ

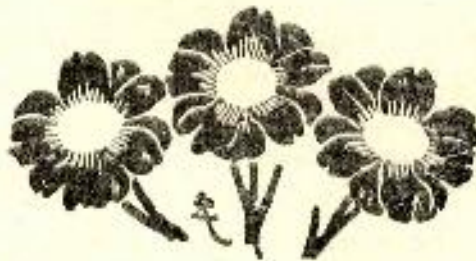
ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΑ

Πὼς ρέουν τὰ δάκρυα τῶν φύλλων
στον ἀσπίλον ανθῶνα τῆς καρδιάς-σου!...
ἀνέλπιστα ἔχουν θολώσει τῶν ματιῶν-σου
οἱ ὠκεανοὶ
καὶ γύραν τῶν βλεφάρων-σου βαριοὶ
οἱ ἰσκιοί...

Σ' ἔχουν τραβήξει ὡς σε μαγνήτη
τῶν καραβιῶν οἱ ἀργοὶ δρόμοι
(πόσο ἡ πλήξη ἔχει βαρύνει
στα στέρνα-σου)
καὶ μεσ' στο θάμπωμα τοῦ ονειροῦ
ἔχεις χαθεῖ...

Πὼς ρεοῦν οἱ ὥρες τῆς σιγῆς-σου!...
ἔχουν σταλάξει τῆς οδύνης
καὶ τῶν ἀγύριστων ἐλπίδων-σου
τὰ δάκρυα,
καὶ μοναχὴ τῶν στοχασμῶν-σου ἡ στοργὴ
ἔχει ἀπομείνει...

ΜΗΝΑΣ ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Ο ΑΦΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΙ' Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΗΘΟΠΟΙΟΥ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΚΩΣΤΗ ΑΜΠΡΑΚΙΩΤΗ

Β'.

Στήν 'Ελλάδα, οί δραματικές Σχολές, δέν ἔδωσαν τή σημασία πού ἔπρεπε στόν ἀφτοσχεδιασμό, κι' οὔτε καθόλου τόν ἔλαβαν ὑπ' ὄψη στό πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τους. Μποροῦμε νά ποῦμε πῶς τόν ἀγνόησαν ὀλότελα.

Μονάχα ὁ σκηνοθέτης Γιαννούλης Σαραντίδης, τὸ 1940, ἰδρύοντας τή θεατρική του Σχολή, στήριξε πάνω στόν ἀφτοσχεδιασμό ἕνα ὑπολογισμό μέρος τῆς διδασκαλίας του. Ἡ Σχολή του μέ τόν τίτλο, «Σχολή ποιητικῆς κι' ἀφτοσχεδιασμοῦ» στήν ἀρχή, ἔδωσε τήν πρεπούμενη θέση στή μέθοδο τούτη, κι' ἐφάρμοσε τὸ σύστημα ἐξακολουθητικά, ἀνανεώνοντας ὁλοένα τὰ θέματα καί ἐκμεταλεβόμενη ἀδιάκοπα τίς πιθανότητες πού παρουσιάζονταν στήν πορεία τῆς διδασκαλίας καί τῆς ἐφαρμογῆς.

Μά ἄς ἀντικρύσουμε ἀπό πῶς κοντά τή μέθοδο τούτη κι' ἄς προσπαθήσουμε νά κάνουμε κατανοητὸ τὸ ρόλο πού παίζει στή διαπαιδαγώγηση ἑνός νέου ἠθοποιοῦ.

Ὁ ἀφτοσχεδιασμός, εἶναι ἡ σύλληψη μιᾶς ἰδέας, ἡ κατάστρωσή της μέ λογική συνέπεια, κι' ἡ ἐχτέλεσή της μέ τὸν πῶς ἀπλό, μὰ πῶς χαρακτηριστικὸ τρόπο. Ἡ ἰδέα ἀφήτῃ πού θά καταστρώσει στό νοῦ του ὁ νέος ἠθοποιός, θ' ἀναφέρεται στή διαγραφή ἑνός τύπου, ὁποιοῦ καί νᾶναι, πού ζεῖ καί κινιέται ἀνάμεσά μας, ἢ μιᾶς χαρακτηριστικῆς κίνησης, ἀπλῆς καί πρωταρχικῆς στήν ἐκφραση μέ τὰ πῶς ἀπλά μέσα μιᾶς σκηνῆς, ἀπ' ὅπου

μπορεῖ νά ξεπεταχτεῖ ἕνας ἢ πῶς ἄλλοι τύποι ξεκαθαρισμένοι, ἢ στό σκίτσάρισμα τῶν κυρίων χαρακτηριστικῶν καί τῆς περπατησιᾶς τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν ζώων.

Ἡ δουλειά τούτη, μέ τὸ πρῶτο κύτταγμα φαίνεται ἐφκολλη κι' ἀπλή. Ὡστόσο ἔχει τρομερές δυσκολίες καί πολλά λεπτά σημεῖα πού ἂν δέν προσεχτοῦν μπορεῖ νά φέρουν τ' ἀντίθετα ἀπὸ κείνα πού προσμένουμε ἀποτελέσματα.

Χρειάζεται πρῶτα—πρῶτα πλούσια φαντασία πού θά συμπληρώσει τήν ἐποποιεῖα τῶν αἰσθήσεων πάνω στό θέμα πού πρόκειται νά δουλεφτεῖ. Ὁ, τι δέν μπορεῖ νά πιάσει ἡ αἴσθησις θά τὸ ἐπεκτείνει ἡ φαντασία πού θά λεπτύνει καί θά δώσει καλλιτεχνική πνοή στήν ἐχτέλεση. Μά πρέπει, νά ὑπάρχει ἀπὸ πρῖν ἡ ἐνέργεια τῶν αἰσθήσεων, τὸ ἄκουσμα τὸ κύτταγμα, τὸ πιάσιμο, τὸ μύρισμα, ἡ γέψη, ξεχωριστὰ γιὰ τὸ κάθε ἀντικείμενο ἔρεβνας καί μελέτης, κι' ὕστερα ἐβεργεντικά ἡ φαντασία θαρθῇ γιὰ ν' ἀπαλύνει ὅλα τούτα τὰ θέματα ζωῆς καί νά τὰ κάνει «θέατρο» ἀλαφραίνοντάς τα ἀπ' τήν κάποια τραχύτητα τῆς ρεαλιστικῆς τους ὑπόστασης, ὑποτάζοντάς τα σέ κάποιο γενικὸ ρυθμὸ καί δίνοντάς τους μιὰ πλαστικότητα κι' ἕναν τόνο παιχνιδιοῦ.

Τὰ γυμνάσματα τούτα δέν πρέπει γιὰ κανένα λόγο νά γίνουν μέ τὴ βοήθεια τῆς λογικῆς μονάχα. Τὸ ἀποτέλεσμα τότε θ' ἄταν καθαρὰ ἐγκεφαλικό, στεγνὸ καί ψέφτικο, ἕνα

τεχνικό κατασκέβασμα χωρίς καμιά ποίηση. Μιά άπλή μεταφορά της ζωής πάνω στο παλκοσένικο. Θάταν μιά προσπάθεια στερημένη από την επίδραση της υποκειμενικής ένατένισης, κι' όλότελα στείρα κι' αναφομοίωτη.

Τήν αλήθεια θά την δώσει ή αίσθηση, ή προσεχτική και νωπή, και την ποίηση ή φαντασία.

Κι' ύστερα, όλα τούτα πρέπει να γενούν με θιάθεση παιχνιδιού. Ό ήθοποιός πρέπει να γλεντάει τό θέμα του όταν άφτοσχεδιάζει. Χρειάζεται να έχει κέφι, δροσιά κι' άλαφράδα για να πάρει ή έχτέλεση έναν άέρα λεπτό και να ναι αίσθητικό τό άποτελεσμα.

"Άλλωστε τούτη ή άλαφράδα, άφτη ή άφαίρεση έχει και τούτο τό καλό. Λύνει τά μέλη του ήθοποιού, ή κίνηση γίνεται πιο άπαλή, νικιέται ή άκαμψία, και πάνω άπ' όλα έρχεται ό άπαραίτητος έλεγχος των κινήσεων, και των πράξεων.

Ό έχτελεστής ξαίρει τί κάνει πιά, μπορεί να τσακώσει τον έαφτό του τή στιγμή που αίστάνεται, ν' αναλύει τό αίσθημά του δίχως να πάβει να αίστάνεται. Είν' έτσι σύγχρονα, έστω και για μιά στιγμή τό υποκείμενο της αίσθησης μά κι' αναλυτής.

Κι' ή δουλειά τούτη είναι κάπως δύσκολη. Άπ' τή στιγμή που αρχίζεις να αναλύεις τό αίσθημά σου πάβεις να αίστάνεσαι. Όστόσο ύπάρχει μιά κάποια στιγμή, που γίνονται ταυτόχρονα κι' οι δυό έέργειες. Η προσπάθεια λοιπόν του ήθοποιού, θά πρέπει να δίνεται σε τούτο τό σημείο: Νάχει τά έβεργετικά άποτελέσματα, όσο γίνεται, πιο πολλών τέτοιων στιγμών. Αίφνίδια κι' επαναληπτική έρεβνα των αίσθημάτων του τή στιγμή που άφτοσχεδιάζει.

Όταν ό ήθοποιός, είναι σφιγμένος και με τεντωμένα νέβρα, χάνει όλότελα τή συναίσθηση της ίσορροπίας των μελών του σώματός του και των κινήσεών του, κι' ή έχτέλεση

γίνεται βαρειά και καταθλιφτική, Ό άφτοσχεδιασμός δίνει σιγά — σιγά μιάν άνεση, στις κινήσεις, πλουτίζει τή φαντασία του ήθοποιού, κεντρίζει τις αίσθήσεις του και τον κάνει παλλόμενο κι' έβαίστητο δέχτη των έξωτερικών επίδράσεων.

Στή Σχολή του Γιαννούλη Σαραντίδη, άπαγορέβονταν στους μαθητές που άφτοσχεδιάζαν να χρησιμοποιούν άντικείμενα, που σε άλλες περιπτώσεις θάταν άπαραίτητα για την έχτέλεση του γυμνάσιματος.

Ό μαθητής που προετοιμάζονταν για ήθοποιός, ανέβαινε άφτοσχεδιάζοντας, φανταστικές σκάλες, θάνοιγε φανταστική πόρτα με άνύπαρχτο κλειδί, θάγραφε πάνω σε ύποθετικό γραφείο, με φανταστικό κοντυλοφόρο κι' άνύπαρχτη μελάνη, ένα άνύπαρχτο γραμμα, θά τόκλεινε μέσα σ' ένα φανταστικό φάκελλο, θά στύπωνε με ύποθετικό στύπόχαρτο και θά κολλούσε ένα άνύπαρχτο γραμματόσημο για να τό ρίξει σ' ένα φανταστικό ταχυδρομικό κουτί, τοποθεμένο πάνω σ' άνύπαρχτο τοίχο κ.ο.κ.

Η θά κουβαλούσε ένα άνύπαρχτο κουβά γιομάτο με νερό, θά δέχονταν ένα φανταστικό τοίμημα από μιάν άόρατη μέλισσα που ώστόσο έπρεπε να πείσει τό άκροατήριό του πως τήν έβλεπε, θάτρωγε ένα φανταστικό μήλο και θάδειχνε τήν έφχάριστη ή δυσάρεστη έντύπωση που του προκάλεσε ή γέψη του κ. λ. π. Όλα τούτα τά γυμνάσματα, με τήν έλλειψη των αναγκαίων άντικειμένων είναι στην αρχή βέβαια χοντροειδή και άφελή. Σιγά — σιγά όμως ό ήθοποιός άποχτάει μιάν έφχέρεια στην κίνηση, μπορεί ν' αναπληρώνη θαυμάσια τήν έλλειψή τους με τις άνάλογες στάσεις που παίρνει και στο τέλος πείθει και τον πιο δύσκολο θεατή για τήν ύπαρξή τους, ή καλύτερα για τό περιτό της ύπαρξής τους μιά κι' έχει τή δύναμη να μάς δίνη τήν έντύπωση πως τά ζει και τά χρησιμοποιεί πραγματικά.

"Ετσι, μ' άφτη τή μέθοδο, μ' άφτη

τήν έξαφάνιση τοῦ ὕλικου περιβάλλοντος ἀπ' τὸ σκηνικό χωρο, τὴν ὥρα τῶν γυμνασμάτων, ὁ ἀφτοσχεδιασμός πετυχαίνει τὸ σκοπὸ του. Μεγαλώνει τὴ φαντασία τοῦ ἠθοποιοῦ, δίνει ἕνα ρυθμὸ στὴ στάση του, κάνει πλαστικὴ τὴν κίνησή του, ἀλαφραίνει τὴν ἔκφρασή του, καὶ τὸν ὀδηγεῖ στὴν πραγματικὴ δημιουργία. Ὁ ἠθοποιὸς πιά δὲν εἶναι τὸ μέσο πού θά μεταδώσει δουρικὰ τὸ μήνυμα τοῦ δραματικοῦ συγγραφέα, μὰ ὁ δημιουργὸς πού θά πάρει στὰ χέ-

ρια του μίαν ἰδέα, θά τὴν αἰστανθῆ, θά τὴν ἀφουσιώσῃ, κ' ἕτι α δουλέβοντας μὲ κέφι καὶ ἀληθινὰ δημιουργικὴ διάθεση θά τῆς δώσῃ χρώμα, πνοή, ρυθμὸ καὶ κίνητη, καὶ θά τὴν συνταιριάσῃ στὴν θεατρικὴ ἀλήθεια πλαταίνοντάς τὴν μὲ τὴ φαντασία του.

ΚΩΣΤΗΣ ΑΜΠΡΑΚΙΩΤΗΣ

(ΣΗΜ.— Στὸ Α' μέρος—φύλλο 2ο, σελ. 26—ἀπὸ τυπογραφικὴ ἀβλεψία, γράφηκε Charles Pullin ἀντὶ Charles Dullin πού εἶναι τὸ σωστό)

Τ Ο Θ Ε Α Τ Ρ Ο

Το σημαντικό και δυσάρεστο γεγονός που σημειώθηκε τις τελευταίες μέρες στους θεατρικούς κύκλους ήταν η χρεωκοπία του «**Θεάτρου Αθηνών**». Ο κ. Μπαστιάς που είχαν διεφθунτής-του είχε δώσει από το περασμένο καλοκαίρι τις πιο ωραίες ελπίδες κι' έκανε αλήθεια πολύ θόρυβο γύρω από το νέο τούτο θεατρικό οργανισμό που θα συμπεριλάμβανε δραματική σκηνή, λυρική κι' οπερετικό θέατρο. Δυστυχώς όλες τούτες οι ποικιλόμορφες διατυπώσεις, κι' οι τρομερές υποσχέσεις δεν οφέλησαν σε τίποτα. Ηφ'ανταχτερή εμφάνιση του «**Θεάτρου Αθηνών**» σ' όλες-του τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις δεν έδωσε τίποτε απ' όσα προσμένουμε κι' αποκαρδίωσε πολλούς που πάνω-του είχαν στηρίξει αισιόδοξες προβλέψεις για μίαν ανάταση της θεατρικής ζωής του τόπου. Στη χρεωκοπία του «**Θεάτρου Αθηνών**», εχτός απ' τις άλλες αιτίες που δε μπορούμε εδώ να εκθέσουμε, οδήγησε και μιά κρίση που τώρα τελεφταία άρχισε να παρατηρείτε στα θέατρα και που προέρχεται βέβαια κι' απ' τους αστάθμητους παράγοντες της γενικότερα οικονομικής ζωής.

—Τ' άλλα θέατρα εξακολουθούν τις παραστάσεις-τους με αξιόλογες ποικιλίες φτηνού κι' ασήμαντου ρεπερτορίου.

—Το «**Θέατρο Κ. Ανδρεάδη**» ανέβασε τη «**Σουπιά**», μιά θεατρική διασκεβή από έργο του Μπαλζάκ. Είταν με δυό γραμμές μιά εκνεβριστική και δυσκολοχόνεφτη παράσταση, που γιόμισε ιλαρότητα το κοινό και τη μετέφερε τρακόσια τουλάχιστο χρόνια πίσω.

—Αξιοσημείωτη η παράσταση του «**Θεάτρου Τέχνης**» φροντισμένη κι' εφσυνειδητη όπως κάθε έργο του κ. Κουν και παρανοημένη επίσης όπως κάθε έργο του κ. Κουν. Όσο διαρκούσε η παράσταση του «**Έτσι είναι αν έτσι νομίζετε**» του Πιραντέλλο, αιστανόσουν μιά βγρεια πλάκα να σου πιέζη το στήθος. Τα πρόσωπα του Πιραντέλλο, γινήκαν τα πρωτέβοντα τουλάχιστον, ήρωες καταθλιπτικών δραμάτων, λες κι' ο κ. Κουν, πασκίζει και καλά να βρει, τέμνοντας τις ίνες του έργου, αδιόρατα στοιχία πάθους κι' απάνω σ' αυτά να δουλέψει μεγαθύνοντάς-τα, για να προξενήσει τραγικὴν εντύπωση. Κι' ωστόσο κάθε που έπεφτε η αβλαία στο τέλος των πράξεων, έβλεπα, αναθυμούμενος την πρόθεση του συγγραφέα, πως στην ψυχή-σου μέσα ούτε ίχνος πάθους έμνεσκε. Αντίθετα είταν ανάλαφρη όπως κι' ο νους-σου που χαίρονταν με το παιχνιδισμα του συγγραφέα καθαρά εγκεφαλικό, χαριτωμένο και δαντελέιο.

-Αν ήθελα το «**Εθνικό Θέατρο**» μας πρόσθεσε μία περίφημη παράσταση: «**Η γυναικεία στοιχειά**» του Καλντερόν. Μαλλά είναι τα στοιχεία που συνιέλευσαν για τη επιτυχία της χαριτωμένης κωμωδίας του Ισπανού συγγραφέα. Πρώτα—πρώτα το ίδιο το έργο. Γιόμα ο κίνηση, πλαστικότητα, αιτιόσφαιρά, χάρη και ποιήση. Ύστερ χιιά λογοτεχνική και αφεγάδιαστη μετάφραση που δούλεψε ο ποιητής κ. Καρθαίος. Η σκηνοθεσία του κ. Μουζενίδη, τα σκηνικά του κ. Κλώνη και τα περίφημα γιομάτα χάρη και χρώματα κι' άσφογη εχτέλεση κουστούμια του κ. Φωκά.

Κι' ακόμα η ερμηνεία του έργου είναι σχεδόν απ' όλους τους ηθοποιούς δημιουργική Η κ. Μανωλίδου περίφημη. Ο κ. Δενδραμής με κάποιο στόμφο. Ο κ. Κατράκης γιομάτος φλόγα. Οκ.Καρούσος λιγάκι άγαρμπος Κάπως ενοχλητική η δ. Νικηφοράκη, με φανερό την τάση-της για μίμηση άλλων προτύπων. Διασκεδαστικός ο κ. Νέζερ αν και ο ρόλος δεν ταίριαζε στον τύπο-του. Μιά καλοδεμένη παράσταση, που ωστόσο την εισήγαγε κάπως χοντροκομένα η άρρυθμη κίνηση του όχλου. Μολοντούτο εισουν σίγουρος πως έβλεπες «θέατρο» και μάλιστα «καλό θέατρο».

-Το **Θέατρο Κοτοπούλη** ανέβασε το «**Ζηλιάρη**» του Άγγ. Τερζάκη Δυστυχώς το καινούργιο έργο του εκλεκτού λογοτέχνη είναι πολύ καλύτερο από τις προσδοκίες του κοινού που περίμενε στην καινούργια κωμωδία του Τερζάκη να δει ένα έργο αξιώσεων.

Ο «**Ζηλιάρης**» είναι απλώς μία προσπάθεια του συγγραφέα να φτιάξει στα κλασσικά πρότυπα, μία σύγχρονη κωμωδία. Την προσπάθεια τούτη την έπνιξε η κακή ερμηνεία των ηθοποιών, που το παράκαναν στις χοντροκομένες κινήσεις κι' έδωσαν στην παράσταση ένα τόνο φτηνότητας φάρσας. Το κοινό βέβαια γελάει κάπου—κάπου, μα θαρρώ πως το δίχως άλλο δεν θάταν αφτή η πρόθεση του συγγραφέα.

Κι' οι λαμπρές σημαντότητες της νεοελληνικής σκηνικής δημιουργίας, κορυφώνονται με το έργο του ακαδημαϊκού κ. Σπύρου Μελά, τον «**Έρωτα μαστροχαλαστή**», που ανέβασε ο θίασος Κώστα Μουσουρή με σύμπραξη της Μαίρης Αρώνηστο «**Θέατρο Αλίκης**». Είναι μία κωμωδία βγαλμένη απ' την επικαιρότητα της ζωής-μας, με αρκετά ηθογραφικά στοιχεία, με έξυπνο διάλογο, γοργό ξετύλιγμα κι' αδιαμφισβήτητη έλλειψη περιεχόμενου. Φέβγοντας απ' την παράσταση δε μένει τίποτε μέσα-σου. Είναι η κωμωδία του κ. Μελά μία από κείνες τις πληγές της ρωμέικης κομοιορίας-μας που χαιρόμαστε να τις έχουμε κι' αιστανόμαστε ηδονή όταν τις ξύνουμε.

Κ. ΑΜΠΡΑΚΙΩΤΗΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

(Η Συνεργασία που μās στέλνουν οι άναγνώστες μας πρέπει να είναι γραμμένη καθαρά από τή μιάν όψι του χαρτιού και ν' άπευθύνεται στά καινούργια γραφεία της «Αργώς»).

Γ. ΑΝΔΡ. Πειραιά. Δέ σās φαίνεται πώς αυτό το είδος είναι από τὰ πιο δύσκολα; Τό «άπ' τής ζωής τό δρόμο» καλογραμμένο, μα όχι άρτιο στίς εικόνες—Γ. ΠΑΝΑΓ. Πύργον. Δημοσιεύουμε τό «Χειμωνιάτικο». Τό άλλο, όχι τόσο καλό—Γ.ΩΝ. ΡΙΖ. Άθήνα Γιατί τόση κατάχρηση έπιθέτων; Η «Χίμαιρα» είναι πεζοτράγουδο χωρίς αξιώσεις. "Όσο για τό άλλο δε νομίζετε πώς είναι περιττό ύστερα από τό «Ξεκινώντας»;—ΡΙΓ. ΜΕΤ. Καλλιθέα. Τό πεζό σας καλογραμμένο παρά τή ρηχη αίσθηματολογία που τό διακρίνει, ΣΠ. ΚΑΡ. Λάρισα. Γά καλά σας λόγια μās έμψυχώνουν στη προσπάθειά μας. Τό πύημα έγκρίνεται. Περιμένουμε όμως και καλλίτερα—Ν. Γ. ΚΑΘ. Πειραιά. Η «Φυγή» θά δημοσιευτή.—Ν. Π. ΚΑΒ. Άθήνα. Τό «Πονεμένο Γραγούδι» άρκετά συμπαθητικό. "Όχι όμως δημοσιεύσιμο.—Φ. ΜΠΑΡ. Άθήνα. Πολύ καλό. Περιμένουμε κι' άλλα.—Κ. ΑΓΑΠ. Άθήνα Τό διήγημα μās άρεσε. Θά δημοσιευτή σι' άλλο φύλλο.—Ν. ΠΑΠ. Άθήνα. Ο «Θάνατος του Σωκράτη» έγκρίνεται.—Γ. ΠΛΑΣΤ. Πειραιά. Οί στίχοι σας παιδιάστικοι. Τό διάβασμα θά σας ώφελούσε σημαντικά.

Στό τυπογραφείο μας (Μπουμπουλίνας 14) πουλιόδνται παληά και νέα τεύχη τής «Αργώς».